RUSKI INWALID

N°. 14.

CZWARTEK 18°. *Stycznia* 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomośći krajowe: Roskaz dzienny J. C. M. — Wiadomośći zagranniczne: Niemcy. Anglia. Francya. Włochy. Hiszpania. Niderlandy. Turcyia. Afryka. — Wiadomośći rozmaite.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Córki Generała Jazdy S. S. Apraxina, *Natalia Stepanówna*, i *Zofia Stepanówna* naymiłościwiey mianowane Frelinami przy *NAYIAŚNIEYSZYCH PANIACH*.

Roskaz dzienny J. C. M.

NAYIASNIEYSZY CESARZ JEGOMOSC w obecności swoiey w St. Peterzburgu dnia 15° stycznia 1817 Roku następujący raczył wydać roskaz.

Przeznaczeni są na komęderujących pułkiem, w Piechocie: Leyb-Gwardyi Siemionowskiego pułku Pułkownik Bernikow Chersońskiego pułku Grenadierów; starszy Adjutant 1. korpusu Kałuhskiego Podpułkownik Puzyrewski 15. Strzelców pułkiem. *W Straży wewnętrzney*: Niżehorodskiego wnętrznego garnizonowego batalionu Kapitan Iwanow, przeznaczony iest na Adjutanta do Generał-Majora Xiążęcia Urusowa 1.

Przenoszą się do batalionów wewnętrzney straży, w Garnizonie: Irkutskiego garnizonowego pułku Kapitan Woinow do Tobolskiego, Chorąży Charkowski do Grodzieńskiego; Ustkamienohorskiego garnizonowego batalionu Podporucznik Łachin do Tomskiego. *W wewnętrzney straży*: Grodzieńskiego batalionu Chorąży Alexiejew do Kurskiego; Wileńskiego Chorąży Pietrow do Smoleńskiego; Ufimskiego Major Reutling znowu do Rylskiego pieszego pułku; Kamieniec-Podolskiego Chorąży Czekalin do Biyskiego garnizonowego batalionu. *W Garnizonach*: Ust-Kamienohorskiego garnizonowego batalionu Chorąży Gurjew do Biyskiey komędy służących Inwalidów. *W Artyleryi*: 21. brygady Chorąży Zaleski, s przyczyny słabośći zdrowia do Smoleńskiego garnizonu artyleryi w stopniu Podporucznika.

Uwalniają się od służby s przyczyny ran odniesionych, w Piechocie: Kabardyńskiego pieszego pułku Pułkownik Muromcow s pozwoleniem noszenia munduru, i zupełną gażą.

S przyczyny słabośći zdrowia, w Garnizonach: Ust-Kamienohorskiego garnizonowego batalionu Chorąży Anfiłogow w stopniu Podporucznika. *W Straży wewnętrzney*: Tobolskiego wewnętrznego garnizonowego batalionu Podporucznik Wiazmin w stopniu Porucznika.

Przenoszą się do Ciała Dyplomatycznego, z Garnizonów: Ust-Kamienohorskiego garnizo-

nowego batalionu Porucznik Targaszyn; Pietrowskiego Chorąży Smirnoy stopniem wyżey.

S przyczyny smierci wymazują się z liczby służących, w korpusie Inżenierów: Pomienionego korpusu Podpułkownik Łukin. *W Garnizonach*: Biyskiego garnizonowego batalionu Chorąży Rewo. *W Straży wewnętrzney*: Kiszeniewskiego wnętrznego garnizonowego batalionu Podporucznik Paszyn. *W Artyleryi Garnizonów*: Mozdowskiego Pułkownik Durytów, Achtyrskiego Podporucznik Zayców.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE NAYNOWSZE.

Niemcy.

Z Frankfortu 10. *stycznia.*

Cesarz Jegomość Wszech Rossyi przysłał do Radzcy taynego P. *de Willemer* mieszkającego w Frankforcie Autora małego dziełka pod tytułem *Nadzieie Niemiec* (Teutschlands Hoffnungen) pismo, następujące: List ten malujący naywłaściwszemi kolorami wysokie uczucia tego dobrego Monarchy, tyle bydz może interessującym miłośników dobra i Religii chrzescijanskiey, iż my spodziewamy się niemałą im zrobić pociechę kładąc go w tym mieyscu. Uyrzą z nowym ukontentowaniem zasady sposobu myslenia potężnego Cesarza, i to ich przekona że podobne prawidła w Monarsze mogą się stać prawdziwym uszczęsliwieniem ludów.

Cenię uczucia W Pana wyrażone w pismie traktującym o Akcie przymierza braterskiego i Chrzescijańskiego zawartego 14. (26.) września. Usilność jakieyś dołożył do zgłębienia istotnego zamiaru onego, ukazując czystą W Pana gorliwość o dobro powszechne dowodzi razem przenikliwośći jego. Ugoda uroczysta, oparta na prostych a wielkich przepisach religii Boga Zbawiciela, daje zapewna obszerne pole do rozmyslań nay bardziey zaymujących. Całość ich, i jednostayność życzeń przyiacioł ludzkośći, wydadzą prawdy, które mogą bydz zastosowane do towarzyskiego i politycznego bytu norodów. Mysli wyrażone w pismie W Pana są widzialnie skierowane ku celowi powszechnego pożytku, miło mnie oswiadczyć szczegulne stąd moie ukontentowanie i dać mu upewnienie mojego szacunku.

W St. Peterzburgu 30. listopada 1816.

Alexander.

— Siostra Austryackiego Ministra Xięcia *Metternich* Xiężniczka *Paulina*, wchodzi w związki Małżeńskie z Arcyxięciem Ferdynandem Wirtembergskim bratem s. p. Króla. Powiadają iż zażycia s. p. Króla były nie które przeszkody do tego zwiazku. Narzeczona w krotce się uda do Włoch gdzie się teraz znayduie Arcyxiąże.

Z Munich, 6. *stycznia.*

W gazetach naszych następujący pomiesczony iest artykuł: O mało początek ninieyszego roku nie okrył nas nayokropnieyszą załobą: Jego Królewiczowska mość był mocno chory tak że mu nagle zrobiło zapalenie w piersiach iż ledwie niąsac mu nay rychleyszy posiłek powrócono do sił cokolwiek, czwarty dzień stycznia a 7 jego choroby powrócił nam Xięcia w którym i chlubę i naydroższe widzim nasze nadzieje. Dzis J. K. M. iest zupełnie wolny od niebespieczeństwa, a wkrótce zupełnym wyzdrowieniem wroci nam pierwszą spokoyność.

Z Sztutgardu, 9. *stycznia.*

Publiczne papiery nasze następujące mieszczą postanowienie: My Wilhelm etc. Rozmaite przeszkody sprzeciwiające się dokończeniu prac przed się wziętych, i przedłużanych s prawdziwą gorliwośćią, przymusiły nas do odłożenia rostrząśnień względem konstytucyi stanów do dnia 3 marca niniejszego roku, w tym dniu zgromadzenie znowu rospocznie swoje posiedzenia. Roskazujemy aby takowe odłożenie było ogłoszone, aby następnie każdy mógł się zastosować do niego. W Sztutgardzie 7. stycznia 1817 *za Roskazem Królewskim.*

Rada Tayna.

Król nasz uważając wielką nędzę i niedostatek jaki panuje w naszych krajach, przychyla się do podanego sobie projektu ustanowienia Towarzystwa Dobroczynnośći, lecz zważając iz te nie mogłoby tak skutecznego przynieść posiłku tak wielkiey liczbie ubogich jaka się znayduje, gdyby samo jedno tym się zatrudniało, postanowił aby istniejące dotąd chwalebne zgromadzenia, i fundusze na ubogich znaydujące się przywiązane do rozmaitych kośćiołów, w jedno się złączyły: i że liczba kośćiołow powiększaną będzie w miarę udziału iaki wezmą do wsparcia ubogich znacznie pomnożonych przez woynę i nieurodzayne lata. Nie idzie zatym aby naczelnicy towarzystwa Dobroczynnośći mieli władzę dysponowania funduszami, one zawsze zostają przy wykonawcach woli samych załozycielów pomienionych funduszów, lecz do kassy naczelników towarzystwa wchodzić mają summy procentowe i inne przypadkowe w tym celu dochody.

Anglia.

Z Londynu 4. stycznia.

Wielki Xiąże Nikolay Pawlowicz przybył 31. p. m. do *Liverpool* gdzie prezentowane mu było prawo na obywatelstwo 2. t. m. Udał się do *Mintesler*, rozumieją że w półowie b. m. na powrót będzie w Londynie. W *Glasgov Jego Cesarzewiczowska* Mość rozdał dla biednych 100 f. s. W gazeta Berlińska *Fausce* utrzymuje że J. X. M. ros azał wydać 1000 f. s.

Królowa Angielska nie iest w naylepszym stanie zdrowia.

Mówią że Ministrowie przekładali Xięciu Regentowi aby zwołanie Parlamentu jeszcze na kilka tygodni odłożył, lecz że się ich życzenia nie spełniły.

Z *Dover* wyprawione są Woyska dla dopełnienia korpusu znaydującego się we Francyi, Posłane są także Woyskowe posiłki do Ost-Indyi, i Korfu.

Nędza panująca w niektórych hrabstwach Anglii iest nad wszeskie opisanie. Doktorowie Londyńscy uważają iż nigdy w Anglii niebyło tyle waryiatów jak w roku przeszłym.

Południowo - Amerykański Generał *Mak-Gregor* (o smierci którego wspominała nadworna w Madrycie gazeta) otrzymał nowe zwycięstwo 6. września pod *Alacrame*, a nie mogąc się zgodzić na plan podany przez naczelników buntu, udał się do St. Tomas. Generał *Toledo* opuscił insurgentów i przeszedł na Stronę Krola. Spodziewają się że niezgoda jaka panuje między insurgentami naprzykrzy im się wkrotce, i zmusi do uznania prawego rządu. Kiedy ostatnie doniesienia wysyłane były, wóysko Portugalskie o 4 godzin jazdy znaydowało się od *Monte Video*: Tameczni rokoszanie mają zamiar bronienia się do ostatniey krwi kropli. Na ich chorągwiach następujące są napisy « Niezawisłość Państwa, swoboda, i nieugaszona woyna z Hiszpaniią. »

Z Hollandyi przybył do Filadelfiii Okręt *Amfitryon* ma ón na sobie róznego rodzaju rękodzielników, począwszy od Rolnika aż do Cukiernika, w tey liczbie iest wiele chłopczyków i dziewcząt. Można ich nazwać (wyrazem Angielskiey gazety) *białemi niewolnikami* bo się obowiązują póty bez Płatnie robić na wracającego koszt za ich przewóz Poki się mu wszystkie nie wrócą pieniądze.

Francuscy Kommisarze przybywszy do St. Domingo z niektóremi przełożeniami *do Krzysztofa*, nie mieli smiałości weyscia do Portu *Kan-Hanry*, i przyporuczyli kapitanowi iednego Amerykańskiego okrętu dwa pisma zawierające pomienione przełożenia; Xiąże Marmelad natych miast udał się do Portu dla przyięcia pism takowych; nie do opisania było zdziwienie i nieukontentowanie *czarnego Ministra* kiedy obaczył na adressie nie tytuł Krola Haity, ale prosto à Mr. le Général *Christophe* au Cap-François. Xiąże tak się rozgniewał za tę krzywdę wyrządzoną iego Monarsze, iż wrócił listy nie rospieczętowane.

Francya.

Z Paryża 6. stycznia.

Król Jegomość przyiął wczora rano Jenerała Barona *de Vincent*, Posła Austryackiego, lecz dzisiay J. K. M. chociaż się znayduie w naylepszym zdrowiu nikogo iednak nie będzie przyimował.

Pomniki Religiyne które podczas rewolucyi złożone były w starym klasztorze Augustyianów, mają bydz powiększey części umieszczone w kosciele Królewskim S. Dyonizyusza. P. *Lenoir* mianowany iest zachowawcą onych. A skoro przeniesione będą namieysce swego przaznaczenia, zaymowane dotąd przez one budowy obrócone zostaną na szkołę sztuk pięknych.

7. stycznia.

Głoszą że Minister policyi Hrabia *Kaze* ma bydz mianowany Xięciem, i Parem.

Rossyiski Jenerał Xiąże *Gorczakow* był prezentowanym J. K. M. w przeszłą sobotę.

Donoszą z Bordeau, że młody *Watson*, którego na próżno szukaią w Anglii wzięty pod straże w *Pouillac* na brzegu *Girondi*. Jednakże to doniesienie potrzebuje potwierdzenia.

Przenoszenie woyska które odniejakiego czasu ma mieysce w Paryżu, warte iest zastanowienia się. Ustawicznie przychodzą do tey stolicy woyska z rozmaitych garnizonów, a te które tu były po innych rozsyłają się mieyscach.

Uważają że od czasu powrótu Xięcia *Wellingtona* i iego rozmowy mianey s Królem kurs papierów naszych poszedł w górę.

Trzy dni temu jak są skończone długie, i mocne spory względem postanowienia prawa o *wyborach*. Przy tym zdarzeniu P. *Cuvier* w stopniu Komisarza Królewskiego powiedział w dobitnych wyrazach silną mowę.

Ministrowie wzięli przewagę. Dwa następujące artykuły naypierwiey były przyięte: 1) Każdy Francuz maiący lat 30 od urodzenia skończonych, używaiący wszystkich obywatelskich, i politycznych korzyści, i wnoszący 300 franków bezpośredniego podatku może należeć do wyborów deputa-

tów w swoim departamencie. 2) Do dopełnienia summy podatków wymagaiącey się do nabycia prawa do wotowania, mogą się zaliczać wszystkie bezpośrednie nakłady pieniężne gdzie kolwiek wnoszącesię do publicznego skarbu, oraz mąż ma prawo zaliczać podatki wnoszone z dóbr żony chociażby te nie były wspólne. Oyciec zaś może na swoią użyć stronę ilość podatów wchodzących z dobr jego dzieci któremi ón do zupełnego ich wzrostu zarządza. —

Powiadają że się zgodził nakoniec oyciec S. dać nowy rys urządzenia dla Duchowieństwa Francuskiego: pomnożyć liczbę Xięży i na rozwalinach konkordatu zawartego z przywłaszczycielem, przystąpić do zbudowania nowego. A naypierwszym jak powiadają ten położył warunek, aby Biskupi mieli sobie dane nie ruchome dobra nie zawiszące w żadnym względzie od rządu.

W prywatnych listach z Lionu donoszą że funt chleba kosztuje 8 su, a same ordynaryine wino za butelkę którego płacono pierwiey 8 su dzisiay się płaci 19. Trzy czwartych części rękodzielni są bezczynne. 20,000 ludzi pracujących pozbawieni są sposobu do życia, wszystkie ulice zapchane żebrakami, ofiary co dzień czynione przez możnieyszych mieszkańców wynoszą 11,000 franków.

W ł o c h y.

4. *stycznia.*

Xiąże Henryk Pruski przybył do Rzymu 27. b. m.

W Palermo panuie od nieiakiego czasu zarazliwa choroba, zwyczaynie się poczyna od gorączki znaney pod nazwaniem szkarlatyny, pozniey zaymuie oddech, i odbiera życie:

H i s z p a n i a.

Z Madrytu, 20. grudnia.

Listy autetyczne z Rio Janeiro donoszą, że Król Portugalski zamierza sobie podróż do państw swoich w Europie, i że zapewne będzie w Lizbonie w ciągu następuiącego miesiąca maia. Król nasz, Królowa, i Infant Don Carlos oraz Xiężna jego małżonka z całym dworem udadzą się do Badaios, i pierwsze widzenie się dwóch Monarchów będzie miało mieysce za gwadyianą.

N i d e r l a n d y.

Z Amsztardamu, 11. stycznia.

Okręt *Luiza* płynący z Berbisa do Amszterdamu, niosący 400,000 funtów kawy pod dyrekcyą Kapitana *Kertsa*, rozbił sie na brzegach naszych l. b. m. Łaskawa opatrzność zachowała przy życiu wszystkich znayduiących się na nim.

Antwerpen, 6. stycznia.

Przeszłey nocy straszny tu był wicher mnóstwo powywracał domów i straszne porobił szkody w *Hercohenbusz* i innych okolicznych miastach.

T u r c y a.

Z Konstantynopola 10. grudnia.

Do tęgo stopnia zaraza się rozszeryła w tey stolicy że w Gerem umarło dwie Sułtana nayulubieńsze Żony i bardzo wiele słuzących; wszystkich chorych i podeyrzanych o zarazę wywożą do mieysca nazywojącego się Es-Kizeray. Dla bespiezeństwa samego Sułtana wszelkie przed się wzięte są środki które tylko pogodzić można s przesądami tego narodu.

A f r y k a.

Piszą s Trypoli że ieden stamecznych kaperów przyprowadził schwytany przez niego na oceanie Hannowerski okręt naładowany solą. Angielski Konsul zdjął na tych miast flagę z swojego domu i udał się do Beia, prosząc o satysfakcyą za krzywdę wyrządzoną Angielskim poddanym, i uwolnienie Hannowerskiego okrętu, i ey nieodwłócznie kazał powiesić na maszcie naczelnika Trypolskiego okrętu.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Między drogiemi rzeczoma które Pani *Murat* wyprzedaie iest sznurek rzadkich *czarnych* pereł. Mówią że Cesarz Austryiachi ma one kupić za 5000 czerwonych złotych.

Mieszkańce Kantonu *Argau* (w Szwaycaryi) wielkiemi gramadami przenoszą się do Ameryki.

W iednym z małych miast Niemieckich następująca się zdarzyła anekdota. Chłopczyk niewielki chodząc koło młynu w padł do wody i iuż był blisko kół młyńskich gdy rybach postrzegłszy rzucasię do wody i z niebespieczeństwem własnego, ratuie pomienionego chłopczyka życie. — Zwierzchność chcąc uznać dobre serce i odwagę rybaka przeznaczyła mu nagrodę, ale wyratowany chłopczyk żadną miarą niechciał pozwolić aby się rybakowi całość oney dostała, i dowodził że połowa nagrody iemu należała bo powiada gdybym ia nie wpadł dowody miałżeby oń zręczność za służenia na nią?

w St. Peterzburgu, w Drukarni Karola Kraya.